

สลับหน้า 1

รอยทวารวดีที่อุทอง
กับการฟื้นฟูชุมชน

เมืองโบราณอุทองมีการขุดค้นทาง
โบราณคดีหลายรอบ ★ มีคู่มือ 5

ครั้งสำคัญที่รู้จักกันไปทั่วโลกคือ การขุดค้นของ ศ.ฌอง บวส-เชอเลียร์ นักโบราณคดีฝรั่งเศส ขุดค้นระหว่าง พ.ศ.2506-2509 พบหลักฐานทางโบราณคดีเป็นจำนวนมาก ชิ้นสำคัญเกี่ยวกับพระพุทธศาสนา คือ รูปปั้นพระดินเผาสีลปะอมราวดี เป็นภาพพระสงฆ์ 3 รูป ครองจีวรวิรูปสัมภพ อายุราวพุทธศตวรรษที่ 7-9 เป็นต้น

ล่าสุดเมื่อเดือนสิงหาคม พ.ศ.2558 อาจารย์ศฤงค์พงศ์ ขุนทรง หัวหน้าภาควิชาโบราณคดี คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร พร้อมนักศึกษาขุดค้นเมืองโบราณอู่ทองอีกครั้ง พบโครงกระดูกเด็กทารกมีสร้อยลูกปัดแก้วสีเขียวอมฟ้าฝังคอกอยู่ที่เข้าทั้ง 2 ข้าง โครงกระดูกนั้นเบื้องต้น อาจารย์บอกว่า แสดงให้เห็นถึงการประกอบพิธีกรรมบางอย่าง สงสัยว่าทารกนั้นอยู่ในวัฒนธรรมทวารวดี

เมื่อส่งตัวอย่างผงดำไปตรวจสอบทางวิทยาศาสตร์ก็ทราบ ว่า โครงกระดูกทารกมีอายุกว่า 1,700 ปี

การขุดค้นทางโบราณคดีของอาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร สอดคล้องกับข้อเขียนของสุจิตต์ วงษ์เทศ ว่า “บ้านศูนย์กลางของสุวรรณภูมิอยู่บริเวณลุ่มน้ำแม่กลอง-ท่าจีน ตั้งแต่บ้านดอนตาเพชร อำเภอบางแพ จังหวัดกาญจนบุรี ถึงบ้านจรเข้มสามพัน อำเภออู่ทอง จังหวัดสุพรรณบุรี”

ในเขตเมืองโบราณอู่ทอง มีร่องรอยวัฒนธรรมทวารวดีหนาแน่น ปัจจุบันมีความพยายามฟื้นฟูวัดอุทยานเหล่านั้นขึ้นมา เพื่อให้อนุชนได้เห็นรอยอดีตของเมืองโบราณอู่ทอง

ต้นเดือนมีนาคม พ.ศ.2559 ที่ผ่านมา หอจดหมายเหตุท่านพุทธทาสภิกขุ ร่วมกับสำนักงานพื้นที่พิเศษเมืองโบราณอู่ทอง (อพท.) พาสื่อมวลชนไปสัมผัสร่องรอยประวัติศาสตร์ สถานที่แรกคือวัดเขาดีสลัก ตำบลดอนคา อำเภออู่ทอง ยอดเขาดีสลักมีรอยพระพุทธบาทสันนิษฐานว่า สร้างสมัยทวารวดีตอนปลาย สลักเป็นรูปมงคล 108 ประการ วัดสร้างแท่นและทำมณฑปครอบไว้ แต่เดิวันมีพุทธศาสนิกชนเข้ากราบนมัสการ

นอกจากมีรอยพระพุทธบาทแล้ว ยังเคยมีการขุดค้นพบพระพิมพ์ ถ้ำเสือจนตกเป็นข่าวโด่งดัง แต่ไม่นานก็มีเสียงคัดค้านว่าเป็นพระที่ทำขึ้นใหม่ความจริงในเรื่องนี้เป็นอย่างไร ความคิดของการพระเครื่องยังแตกเป็นสองทาง หาข้อยุติไม่ได้

ยอดเขาดีสลัก สามารถมองทิวทัศน์ได้ไกล พื้นที่เบื้องล่างส่วนใหญ่เป็นไร่อ้อย และพืชผลทางการเกษตรของชาวบ้านอื่นๆอีกเล็กน้อย แนวเทือกเขาดีสลัก วางอยู่ในแนวเดียวกันกับเขาพระเขาทำเทียม และเขาถ้ำเสือ บนเขาแต่ละลูกล้วนเต็มไปด้วยร่องรอยทางประวัติศาสตร์ และยังเป็นพุทธสถานมาจนปัจจุบัน

หลังลงเขาดีสลัก พบภาพปั้นเกี่ยวกับพุทธประวัติ แม้จะ

เป็นภาพปั้นขึ้นใหม่ แต่ฝีมือปั้นสวยงาม มีชีวิตชีวา เรื่องราวที่นำมาปั้นนั้นล้วนเกาะเกี่ยวกับพุทธประวัติและชาดก ขวานให้ศึกษาไม่น้อย

แล้วก็เขื่อนเขาพระ หรือวัดเขาพระศรีสรรเพชญาราม บนยอดเขาใกล้มณฑปมีเจดีย์สมัยทวารวดี องค์เห็นเป็นฐานเจดีย์ขนาดใหญ่ เสียหายที่ไม่มีมีเหลือองค์ให้เห็นว่ารูปร่างเป็นอย่างไร นักวิชาการบอกว่าฐานเดิมของเจดีย์องค์นี้อยู่ในสมัยวัฒนธรรมทวารวดีแต่มีการต่อเติมและใช้กันเรื่อยมา

พระพุทธรูปแกะสลักที่หน้าผาเขาทำเทียม องค์แรกค่าแกะราว 85 ล้านบาท และมีองค์อื่นอีกรวม 5 องค์ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดราว 1,500 ล้านบาท คนแกะเป็นวิศวกรชาวจีน คนไทย และเขมรเป็นลูกมือ

รอยทวารวดีอู่ทองกับการฟื้นฟูพื้นที่ใหม่

ลงจากยอดเขาพระ พบพระพุทธรูปอร่ามเรืองอยู่ในถ้ำ พระพุทธรูปองค์นี้ในเศดาเรือง ขุนช้างขุนแผน ตอนขุนแผนพานางวันทองหนี ความว่า “ถึงเขาพระที่เคยเขามาไหว พระสุกนี้กระไรดังหึงห้อย ขี้บอวันทองน้องน้อย พระจันทร์ฉายบ้ายคล้อยลงฉับพลัน...”

บริเวณทางขึ้นเขาพระมีถ้ำเล็กๆ เคยเป็นข่าวเมื่อหลายปีก่อนว่าคนขโมยขุดพระและดินถ้ำถล่มทับตาย ปัจจุบันยังมีร่องรอยการขุดค้นอยู่ ลงจากถ้ำมาข้างบันไดทางขึ้นเขามีศาลเจ้าอยู่ ภายในมีรูปพระนารายณ์ ไม่ชัดเจนว่าได้มาจากเมืองโบราณอู่ทองหรือไม่ แต่มีคนมากราบไหว้ขอพรกันหนาตา

มองจากหน้าบันใดไปทางทิศตะวันออก คือถนนวิญญานโยคตามแผนของ อพท.จะทำตลาดสองฟากฝั่ง แต่ยังไม่รู้ว่าขายอะไร และ

ชาวบ้านที่อยู่ริมถนนและเขาพระ “อู่ทอง” พระพุทธรูปหน้าตัก 65 เมตร ศรีสุวรรณภูมิ พระอู่ทองให้เสร็จ เป็นเงินเหล่านั้นไปสร้าง “หลวงพ่อกู่” องค์แรกค่าแกะ 85 ล้านบาท ใช้จ่ายทั้งหมดประเทศไทยและเขมรเป็นลูกมือ อธิบายต่อว่า

เมื่อทำเสร็จ แต่เป็นการบริหารจะนำไปสนับสนุนรักษาพยาบาลพระความคิดทั้งหมดท่านเป็นชาวสุพรรณแล้ว คณะพากันไปสมัยอยุธยา แต่มีน้อยและเสมาทำตัวอู่ทอง

เทือกเขาเขื่อนเขาพระจรเข้มสามพัน อำเภอเขาพระสุเมรุ ทวารวดี อู่ทองอาจจะใช้เพื่อทำพิธี “ช้างดิน” นั้น นักโบราณคดี

ใครอยากเห็นเพราะเป็นที่เก็บหลักฐานโยนนี้ รูปปั้นหน้าภาพจำลองเมืองโบราณอู่ทองว่า “ปุชยสิริ” แปลว่า อโศกมหาราชไปอยู่ในประเทศอินเดีย ถ้าจะสรุปศาสนาคริสต์ ลัทธิโศกมหาราชประวัติศาสตร์ยุคสุโขทัยชัดเจน” เชื่อหรือไม่

ชาวบ้านที่อยู่ริมถนนจะเห็นด้วยหรือไม่

เลาะเขาพระมุงสู่เขาทำเทียม ช่างกำลังสร้าง “หลวงพ่อบู่อทอง” พระพุทธรูปจำลองหน้าผาเขาทำเทียม ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก 65 เมตร สูง 84 เมตร พระนามว่า สมเด็จพระพุทธปุษยคีรีศรีสุวรรณภูมิ พระพุทธรูปนี้เป็นโครงการของพระเทพสุวรรณโมลีหรือ ส้อง สิริฉนโท เจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี นับว่าเป็นพระพุทธรูปแกะสลักผาใหญ่ที่สุดในโลก

หน้าผาเขาทำเทียมมีเพียงหลวงพ่อบู่อทองเท่านั้น ยังมีพระพุทธรูปอื่นๆอีกรวม 5 องค์ เจ้าคุณสอึงวาดหวังว่าจะแกะสลักหลวงพ่อบู่อทองให้เสร็จ เปิดให้พุทธศาสนิกชนเข้าไปกราบนมัสการ แล้วนำเงินเหล่านั้นไปสร้างองค์อื่นๆต่อไป

“หลวงพ่อบู่อทองเป็นองค์ประธาน ใกล้เสร็จแล้วครับ เฉพาะองค์แรกค่าแกะ 85 ล้านบาท องค์ที่สองเป็นพระนอน และองค์อื่นๆ ค่าใช้จ่ายทั้งหมดประมาณ 1,500 ล้านบาท คนแกะเป็นวิศวกรชาวจีนคนไทยและเขมรเป็นลูกมือ” พระภิกษุสงฆ์ในที่พักชั่วคราวให้ความรู้และอธิบายต่อว่า

เมื่อทำเสร็จแล้ว “พระพุทธรูปทั้งหมดจะไม่เป็นของวัดใด แต่เป็นการบริหารจัดการร่วมกันระหว่างพระสงฆ์กับราชการ รายได้จะนำไปสนับสนุนการศึกษาให้กับเด็กๆชาวสุพรรณบุรี และค่ารักษาพยาบาลพระภิกษุสงฆ์” พระภิกษุสงฆ์ยืนยัน

ความคิดทั้งหมดมาจากพระเดชพระคุณเจ้าคณะจังหวัดสุพรรณบุรี ท่านเป็นชาวสุพรรณบุรีโดยกำเนิด กราบนมัสการหลวงพ่อบู่อทองแล้ว คณะพากันขึ้นเขาวัดทำเทียม เดินผ่านกุฏิเก่าๆ คาดว่าสร้างสมัยอยุธยา แต่มีการต่อเติมใช้กันเรื่อยมา ยอดเขามีพระอุโบสถหลังน้อยและเสมาทำด้วยหิน พระพุทธรูปเป็นองค์ใหม่มองไปทางตัวอำเภออู่ทอง

เทือกเขาเดียวกันมีโบราณสถาน คอกช้างดิน ตั้งอยู่ในพื้นที่ตำบลจรเข้สามพัน อำเภออู่ทอง พบร่องรอยปราสาทหิน พบศิลาแลง และเหรียญทวารวดี อยู่ในลักษณะใกล้เคียงเพ็ชรธรรม จึงเชื่อกันว่าเหรียญอาจจะใช้เพื่อทำพิธีกรรมส่วนหลุมใหญ่และลึกที่ชาวบ้านเรียกว่า “คอกช้างดิน” นั้น นักโบราณคดีสันนิษฐานว่าเป็นสระเก็บน้ำ

ใครอยากเห็นเมืองอู่ทองในอดีต ขึ้นแรกน่าจะชมพิพิธภัณฑ์ เพราะเป็นที่เก็บหลักฐานทางโบราณคดีทั้งลูกปัด พระพุทธรูปศิลาแลง แท่นโยนี รูปปั้นหน้าคน จารึก เหย ฌมมา ทอง เครื่องประดับ พร้อมทั้งภาพจำลองเมืองโบราณอู่ทอง และมีจารึกภาษาสันสกฤต มีข้อความว่า “ปุษยคีรี” แปลว่า “ภูเขาดอกบัว” ซึ่งเป็นชื่อเมืองที่พระเจ้าอโศกมหาราชโปรดให้สร้างสถูปบรรจุพระบรมธาตุของพระพุทธเจ้าอยู่ในประเทศอินเดีย

ถ้าจะสรุปความเป็นเมืองอู่ทองตามหลักฐานที่พบ อาจารย์ศรีศักดิ์ ลลลิลโกดม ฟันธงว่า “เมืองอู่ทองเป็นเมืองแรกเริ่มในสมัยต้นประวัติศาสตร์ยุคสุวรรณภูมิ หรือต้นพุทธกาลที่มีหลักฐานทางโบราณคดีชัดเจน”

เชื่อหรือไม่ก็ไปพิสูจน์ได้ด้วยตนเอง.